

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/268/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323202649
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8323202649.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa : A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti matky : C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., právne zastúpenej JUDr. Karin Bilou, advokátkou, Kukorelliho 52, Humenné a za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné, o návrhu otca : F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh na zníženie výživného zamietla.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

- Otec podal dňa 28.08.2023 na súd návrh na zníženie výživného pre maloletú dcéru A. B., nar. XX.XX.XXXX.
- V návrhu uviedol, že žiada o nové súdne pojednávanie a zníženie výživného z dôvodu zmeny príjmu od posledného pojednávania.
- Dňa 08.11.2023 sa na Okresnom súde Humenné uskutočnilo informatívne stretnutie, na ktorom právny zástupca matky uviedol, že s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasia. Otec len podal návrh na zníženie výživného, ale nič nezdokladoval. Otec si neplní vyživovaciu povinnosť vo výške stanovenej súdom, ale matke posielal peniaze podľa vlastného uváženia vo výške 200 – 300,- eur. Otec ani v čase, keď mal preukázaný a zistený príjem neplatil stanovené výživné vo výške 450,- eur, na základe čoho bola matka nútená podať návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor zadržal otcovi vodičský preukaz.
- Na pojednávaní dňa 21.02.2024 otec trval na znížení výživného. Odôvodnil to tým, že pre nezaplatenie dlžného výživného mu bol zadržaný vodičský preukaz a preto dostal výpoveď od zamestnávateľa. Na pojednávaní dňa 03.06.2024 doplnil, že časť dlžného výživného vyplatil a vodičský preukaz mu bol vrátený. V súčasnej dobe je SZČO a hľadá si prácu. Žije z úspor a z príležitostných brigád. Svoje výdavky kvantifikoval sumou vo výške 1500,- eur mesačne s tým, že mu ich pomáha uhradiť jeho rodina, pomáha mu ujo mesačne v rozsahu 1200 – 1300,- eur.
- Právna zástupkyňa matky na pojednávaní dňa 03.06.2024 s návrhom na zníženie výživného nesúhlasila. Uviedla, že matka je aktuálne zamestnaná ako chyžná u zamestnávateľa Slovak Investments SK, s.r.o. a uhrádza nájomné vo výške 260,- eur mesačne, elektrinu 21,- eur, televízor a internet 28,- eur, dobitie kreditu 20,- eur, spotrebný úver 93,- eur, strava matka + dieťa 300,- eur, kozmetika, drogéria 50,- eur, mesačná úhrada za lieky 30,- eur, doplnky výživy 30,- eur, kultúrne vyžitie

30,- eur, oblečenie 50,- eur, topánky 50,- eur, benzín 100,- eur a školské potreby a na výdavky spojené s plnením školských povinností 20,- eur mesačne.

6. Kolízny opatrovník sa na tom istom pojednávaní vyjadril tak, že zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa.

7. Prokurátor navrhol, aby súd tento návrh zamietol, nakoľko zo strany otca, ktorý podal návrh na zníženie výživného, neboli preukázané dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu ostatného rozhodnutia súdu.

8. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 62 odsek 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 odsek 4 a 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

12. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Podľa čl. 6, zák. č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

16. Súd upozorňuje na slovné spojenie „v súčinnosti s účastníkmi konania“, ktoré vo vyššie uvedenej zásade konania upraveného CMP neznamena nič iné, než povinnosť účastníkov konania (s výnimkou maloletého dieťaťa) preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, ktoré títo účastníci konania dokážu zabezpečiť. Povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci aj bez dôkaznej aktivity plnoletého účastníka konania totiž končí tam, kde by sa táto povinnosť súdu mohla dostať do kolízie s oprávneným záujmom dieťaťa a právom účastníka na nestranný súd.

17. I keď si navonok povinnosť súdu vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, s princípom rovnosti účastníkov konania pred súdom a z toho plynúcim ich právom na nestranný súd vzájomne konkurujú, ľudské právo na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR premietnuté do základných princípov Civilného mimosporového poriadku v ustanovení čl. 2 ods. 1, je vyšším princípom a preto oprávnenie súdu vykonať aj dôkazy, ktoré (plnoletí) účastníci konania nenavrhlí možno realizovať iba v rozsahu, v ktorom neohrozuje rámec vyššie uvedených hodnôt.

18. Súd síce aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania; ak je však účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme - bez ohľadu na záujem iných účastníkov konania. Súd nemôže nahrádzať dôkaznú aktivitu plnoletého účastníka, pokiaľ ten neposkytne súdu predpokladanú súčinnosť doložením listinných dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia - najmä ak záujem takéhoto účastníka je v rozpore so záujmom dieťaťa na čo najväčšom rozsahu vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu. Záujmom mal. dieťaťa o právach a povinnostiach ku ktorému súd konal je nesporne urýchlené rozhodnutie o vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu.

19. Základom pre rozhodnutie o návrhu na zmenu výživného je porovnanie pomerov, za ktorých bolo vydané posledné právoplatné rozhodnutie o výživnom, s pomermi v dobe rozhodovania súdu o návrhu na jeho zmenu, teda zistenie, či od poslednej úpravy výživného došlo k takej zmene pomerov, či už na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa, ktorá zmenu výživného odôvodňuje. Na strane detí za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať zvýšenie potrieb v súvislosti s pribúdajúcim vekom, ich fyzickým a duševným vyspíevaním, pokračujúcou školskou dochádzkou, či prípravou na budúce povolanie. U rodičov za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať rozšírenie alebo zúženie okruhu osôb, ktorým sú povinní poskytovať výživu a zvýšenie alebo odôvodnené zníženie príjmu.

20. Poskytovanie výživného je zákonnou povinnosťou, ktorej obsahom je zabezpečiť výživu alebo životné podmienky iným. Povinnosť zabezpečenia prostriedkov pre zdravý vývoj dieťaťa prináleží rodičom. Rodičia sú povinní poskytovať deťom nielen výživu v užšom zmysle slova (stravu), ale kryť aj náklady na všetky nevyhnutné životné potreby kultúrneho človeka.

21. Okresný súd Humenné rozsudkom sp. zn. 10P/223/2022 zo dňa 11.01.2022 zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/400/2014 zo dňa 01.12.2015 tak, že zvýšil výživné zo strany otca na maloletú dcéru zo sumy 27,13 eur na sumu 450,- eur od 08.10.2020. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 4 CoP/45/2022 zo dňa 27.10.2022 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zaviazal otca prispievať na výživu mal. Petronely sumou 350,- eur mesačne k rukám matky, od 08.10.2020 do budúca a na tvorbu úspor sumou 100,- eur mesačne na účet maloletej dcéry.

22. Matka v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom opatrovala svojho otca a poberala peňažný príspevok na opatrovanie osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo výške 399,63 eur od 01.07.2021. Otec sa vo februári 2020 zamestnal na základe pracovnej zmluvy ako kamionista v zahraničí s príjmom vo výške od 2 000 do 2 200,- eur mesačne. Z predložených výplatných pások mu za jún 2021 vyplynul príjem vo výške 3 760,- CHF, júl 2021 príjem predstavoval 4 682,- CHF, august 2021 3 884,- CHF, september 2021 3 696,- CHF a v mesiaci október bola otcovi vyplatená mzda vo výške 3 319,- CHF (1 euro - 1,068580 CHF). Z uvedeného príjmu si ešte uhradil zdravotné poistenie vo výške 240,- CHF mesačne. Otec si uplatňoval vo Švajčiarsku sociálne dávky na mal. A. vo výške 200 CHF (po prepočte cca 202 eur).

23. V súčasnosti je podľa predloženej pracovnej zmluvy matka zamestnaná v spoločnosti H. I. H. , H. s dohodnutou mzdou vo výške 187,50 eur mesačne. S maloletou A. žijú v prenajatom byte, za ktorý uhrádza náklady vo výške 260,- eur mesačne. Maloletá pokračuje v navštevovaní 2. stupňa základnej školy a s pribúdajúcim vekom náklady matky na úhradu jej nákladov len stúpajú. Výdavky matky sa zvýšili aj s poukazom na súčasnú spoločenskú situáciu charakterizovanú vysokou mierou inflácie a podstatným nárastom cien tovarov a služieb dennej potreby a spotreby. Podľa potvrdení Štatistického úradu Slovenskej republiky v roku 2022 dosiahla miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien hodnotu 12,8 % a v roku 2023 10,5 % oproti predchádzajúcim rokom. V poslednom období dvoch rokov tak celková miera inflácie predstavuje 11,65 %, takže je zrejmé, že náklady matky na výživu a starostlivosť o dcéru aj z dôvodu nárastu cien za uvedené obdobie neklesli, ale vzrástli.

24. Zníženia výživného sa môže povinný rodič domáhať, ak u neho nastane taká zmena pomerov, ktorá by mu znemožňovala platiť výživné v pôvodnej výške. Je nielen zákonnou, ale aj morálnou povinnosťou otca podieľať sa na všetkých nákladoch dieťaťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť a to tak, aby živobytie maloletého bolo zabezpečené na úrovni všetkých jeho odôvodnených potrieb. Výživné pre dieťa je prvoradé a má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča. Otec nepredložil súdu žiadne doklady o skončení jeho pracovného pomeru u posledného zamestnávateľa. Ak skončil pracovný pomer z dôvodu, že mu bol odobratý vodičský preukaz pre neplatenie výživného, ako v priebehu konania tvrdil,

v tom prípade si túto situáciu privodil sám svojím konaním, pretože mal vo Švajčiarsku dostatočný príjem na to (čo skonštatoval okresný a aj krajský súd), aby platil výživné v súdom stanovenej výške a ku mzde si uplatňoval vo Švajčiarsku aj štátne sociálne dávky na maloletú dcéru. Následne oznámil, že je SZČO a hľadá si prácu. Súdu neuviedol žiadne zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili pracovať, má pracovné skúsenosti ako vodič kamiónu v zahraničí, kde túto prácu pár rokov vykonával. Súd neuveril jeho tvrdeniam o tom, že pracuje len brigádne a jeho ujo, ktorého ani neoznačil, mu poskytuje na úhradu nákladov sumu 1200 -1300,- eur mesačne. Na základe týchto dôvodov súd návrh na zníženie výživného zo strany otca pre maloletú považuje za nedôvodný a preto ho na pojednávaní dňa 03.06.2024 zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.